

ความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร

ปัทมา อินทร์พรหม, วท.ม. *
ชัยชนะ นิ่มนวล, ปร.ค. *

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย

วัสดุและวิธีการ: กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียนระดับมัธยม 12 โรงเรียน จำนวน 534 คน โดย 377 คนมาจากโรงเรียนรัฐบาล 6 โรงเรียน 90 คนจากโรงเรียนเอกชน 4 โรงเรียน และ 67 คนจากโรงเรียนสาธิต 2 โรงเรียน ใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยและแบบสำรวจความเครียด Health Opinion Survey (HOS)

ผล: พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความเครียดเฉลี่ย 34.2 (SD=6.42) จากค่าคะแนนที่เป็นไปได้คือ 20-60 โดยค่าที่สูงหมายถึงเครียดมาก การวิเคราะห์ด้วย Multiple linear regression พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีคะแนนความเครียดสูงได้แก่ โรงเรียนเอกชนเมื่อเทียบกับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิต นักเรียนที่มีเกรดน้อย ความไม่พร้อมในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยและความคาดหวังที่มากของผู้ปกครอง

สรุป: ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในการวางแผน การเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนที่มีปัจจัยดังกล่าวข้างต้นต่อความเครียดจาก Admissions ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

คำสำคัญ: ความเครียด การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย

* คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Stress among mathayom suksa sixth students in admission to university in Bangkok

*Pattama Inprom, M.Sc.**

*Chaichana Nimnuan, Ph.D.**

Abstract

Objective : The purpose of this cross-sectional study was to estimate the level of stress among Mathayom Suksa Sixth students in Bangkok in admission to university and its associated factors.

Materials and methods : A total of 534 students in 12 secondary schools were recruited (377 from 6 public schools, 90 from 4 private schools and 67 from 2 demonstration schools respectively). The research instruments were a demographic questionnaire, questionnaire about causes of stress and Health Opinion Survey (HOS).

Results : The results showed mean (SD) of the stress score of 34.2 (6.42) from the possible score of 20-60 where the higher score indicated higher stress. Multiple linear regression revealed that factors associated with an increased in stress were private school compared to public school and demonstration school, low GPA, being unprepared for entrance examination and high parental expectation.

Conclusion : The implications of these findings are that schools should prepare students with such factors for possible stress reduction.

Key words : Stress, Admission to university

* Faculty of Medicine Chulalongkorn University

บทนำ

การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยระบบ Admissions จะใช้เป็นครั้งแรก ในปีการศึกษา 2549 เป็นการปรับเปลี่ยนระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นระบบกลางการรับนิสิต/นักศึกษา (Central University Admission System: CUAS) โดยพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการสอบวัดความรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน¹ ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2548 ต้องเตรียมตัวในการ สอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญแตกต่างไปจากรุ่นก่อนๆ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว จำเป็นต้องปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้จากระดับมัธยมศึกษาไปสู่รั้วมหาวิทยาลัยอันมีผลต่อการประกอบอาชีพในอนาคต และเป็นเอกลักษณ์ด้านหนึ่ง จากข้อมูลการศึกษาผลกระทบของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้องในปี 2545 โดยสุชาดา บวรกิตติวงศ์และคณะ² พบว่าผลกระทบที่มีต่อนักเรียนโดยตรงคือสุขภาพทรุดโทรม เวลาพักผ่อน ออกกำลังกาย และการทำกิจกรรมในโรงเรียนน้อยลง ซึ่งจากผลการศึกษาที่ผ่านมารวมทั้งการเปลี่ยนแปลงตามระยะของการพัฒนาตามวัยและการเปลี่ยนแปลงของระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยระบบ Admissions รวมถึงข้อจำกัดของนักศึกษาที่แต่ละมหาวิทยาลัยสามารถรองรับ ได้ส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการแข่งขันกันสูงในการสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยทำให้เกิดความเครียดได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการสอบคัดเลือกเข้า

มหาวิทยาลัยในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์และวิธีการ

ประชากรในการศึกษานี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการสุ่มแบบเจาะจงเลือกโรงเรียนรัฐบาล 6 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 4 โรงเรียนและโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย 2 โรงเรียน รวมทั้งหมด 12 โรงเรียน เก็บข้อมูลในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 19 ธันวาคม 2548

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ผลการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 ภาคการศึกษา ประเภทโรงเรียนที่กำลังศึกษา แผนการเรียน สาขาที่จะเข้าเรียน สถาบันที่เลือกในระดับอุดมศึกษา เศรษฐฐานะของครอบครัวและระดับการศึกษาของบิดามารดา

2) แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ของมนฤดี เพ็ญสุริยา³ จำนวน 17 ข้อ เป็นการประมาณค่าจากระดับความเครียดจากน้อยไปมากคือ 1 ถึง 5 (5=มาก 4=ค่อนข้างมาก 3=ปานกลาง 2=ค่อนข้างน้อย 1=น้อย) แบ่งตามปัจจัยที่อาจจะก่อให้เกิดความเครียด 3 ด้าน ได้แก่ การขาดการรับรู้ข้อมูลการสอบจำนวน 4 ข้อ ความไม่พร้อมในการสอบจำนวน 7 ข้อและ ความคาดหวังของผู้ปกครอง 6 ข้อ มีค่าแอลฟาของครอนบาค์ = 0.81 ดังแบบสอบถามแนบท้าย รวมคะแนนทุกข้อในด้านนั้นๆ แล้วหารด้วยจำนวนข้อในแต่ละด้าน โดยที่คะแนน 1.00-2.00, 2.01-3.00, 3.01-4.00 และ 4.01-5.00

หมายถึงมีปัจจัยแต่ละด้านในระดับคะแนนน้อยจนถึงมาก เพื่อการวิเคราะห์ multiple linear regression

3) แบบสำรวจความเครียดชุด Health Opinion Survey (HOS) แบบฉบับปรับปรุงใหม่ โดยมี 5 จินตนะดิลกกุล⁴ ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนน 1 ถึง 3 (1 = อาการไม่เคยเกิดหรือแทบไม่เกิดเลย 2 = อาการเกิดขึ้นเป็นบางครั้ง 3 = อาการเกิดขึ้นบ่อยๆ) ดังนั้นคะแนนรวมคือ 20 - 60 โดยที่คะแนนสูงหมายถึงมีความเครียดมาก มีค่าแอลฟาของครอนบาช์ = 0.83 สำหรับการศึกษาครั้งนี้จะแปลผลโดยการรวมคะแนนดิบ

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความเครียดระหว่างเพศ, ประเภทของโรงเรียนด้วยการทดสอบ unpaired t-test และ one-way ANOVA ตามลำดับ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเครียดกับคะแนนการขาดการรับรู้ข้อมูลการสอบ คะแนนความไม่พร้อมในการสอบ และคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองด้วย Pearson's correlation และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเครียดกับปัจจัยต่างๆด้วย Multiple linear regression การทดสอบ assumption ใช้การวิเคราะห์ค่าresidual และการตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรอิสระต่างๆ (collinearity)

ผล

นักเรียนมีอายุเฉลี่ย 17.4 ปี และส่วนใหญ่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 ภาคการศึกษาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.3 นักเรียนส่วนใหญ่มีการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยโดยวิธีรับตรงและผ่านส่วนกลาง นักเรียนเลือกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีการสอบเข้าและเลือกสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะมากที่สุดดังตารางที่ 1 สำหรับความเครียดพบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยเท่ากับ 34.2 (SD=6.42) โดยมี ค่ามัธยฐาน = 34 ค่าต่ำสุด 20

สูงสุด 56 และพบว่านักเรียนที่มีระดับคะแนนความเครียดมากคือมีค่าคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยจำนวน 230 คน ร้อยละ 43.1 ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนปัจจัยเกี่ยวกับการสอบ Entrance ที่อาจจะก่อให้เกิดความเครียดแยกตามประเภทของโรงเรียน พบว่าโรงเรียนเอกชนมีค่าเฉลี่ยคะแนนปัจจัยที่อาจจะก่อให้เกิดความเครียดในการสอบ Entrance ในด้านการขาดการรับรู้ข้อมูลการสอบและความไม่พร้อมในการสอบสูงกว่าโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิต ส่วนในด้านความคาดหวังของผู้ปกครองโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิตมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่าโรงเรียนเอกชน ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ผลของปัจจัยต่างๆที่ละปัจจัยต่อคะแนนความเครียด พบว่าเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ โรงเรียนเอกชนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดสูงกว่าโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิตอย่างมีนัยสำคัญ คะแนนการขาดการรับรู้ข้อมูลการสอบ ความไม่พร้อมในการสอบ และความคาดหวังของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคะแนนความเครียดอย่างมีนัยสำคัญ และผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 ภาคการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับคะแนนความเครียดอย่างมีนัยสำคัญโดยเกรดเฉลี่ยที่สูงระดับคะแนนความเครียดต่ำ ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ด้วย Multiple linear regression ซึ่งพบว่าตัวแปรที่สามารถอธิบายความเครียดของนักเรียนได้แก่ ประเภทของโรงเรียนคือโรงเรียนเอกชนเมื่อเทียบกับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิต จะมีคะแนนความเครียดเพิ่มขึ้น 3.558 ($b=3.558$) ถ้าคะแนนความไม่พร้อมในการสอบเพิ่มขึ้น 1 หน่วย คะแนนความเครียดจะเพิ่มขึ้น 0.228 ($b=0.228$) ถ้าคะแนนความคาดหวังของผู้ปกครองเพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนนความเครียดจะเพิ่มขึ้น 0.215 ($b=0.215$) และถ้า GPA ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 ภาคการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 หน่วยคะแนนความเครียดจะลดลง 1.329 ($b=-1.329$)

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ปัจจัยส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	224	41.9
	หญิง	310	58.1
อายุ	ค่าเฉลี่ย (SD), ค่าต่ำสุด, ค่าสูงสุด	17.4 (0.53) 16, 20	
ผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษา			
ตอนปลาย 5 ภาคการศึกษา		ค่าเฉลี่ย (SD), ค่าต่ำสุด, ค่าสูงสุด	3.3 (0.51) 1, 4
ประเภทโรงเรียนที่กำลังศึกษา			
โรงเรียนรัฐบาล		377	70.6
โรงเรียนสาธิต		67	12.5
โรงเรียนเอกชน		90	16.9
เศรษฐกิจฐานะของครอบครัว (บาทต่อเดือน)			
20,000		185	34.6
> 20,000		348	65.2
ระดับการศึกษาของบิดา			
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า		148	27.7
อาชีวศึกษา		63	11.8
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป		318	59.6
ระดับการศึกษาของมารดา			
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า		171	32.0
อาชีวศึกษา		57	10.7
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป		303	56.7
แผนการเรียน			
วิทยาศาสตร์		298	55.8
คณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ		174	32.6
ศิลป์ - ภาษา		62	11.6
สถาบันที่เลือกในระดับอุดมศึกษา			
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีการสอบเข้า		495	92.7
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน		21	3.9
สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีการสอบเข้าและอื่นๆ		6	1.1
(มหาวิทยาลัยรามคำแหง, มหาวิทยาลัยต่างประเทศและมหาวิทยาลัยฮ่องกง)			
สาขาที่จะเข้าเรียน			
กลุ่มมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ		174	32.6
กลุ่มธุรกิจบริหารและการให้บริการ		144	27.0
กลุ่มวิทยาศาสตร์กายภาพและเทคโนโลยี		148	27.7
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ		60	11.2

ตารางที่ 2 ค่าคะแนนปัจจัยที่อาจจะก่อให้เกิดความเครียดในการสอบ Entrance

ปัจจัยที่อาจจะก่อให้เกิดความเครียด	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าต่ำสุด, ค่าสูงสุด
1. การขาดการรับรู้ข้อมูลการสอบ			
โรงเรียนรัฐบาล	12.8	2.65	4, 20
โรงเรียนสาธิต	13.0	3.14	5, 18
โรงเรียนเอกชน	13.6	2.44	7, 20
2. ความไม่พร้อมในการสอบ			
โรงเรียนรัฐบาล	22.2	4.74	9, 35
โรงเรียนสาธิต	22.2	5.96	8, 34
โรงเรียนเอกชน	23.2	5.30	8, 34
3. ความคาดหวังของผู้ปกครอง			
โรงเรียนรัฐบาล	16.6	5.51	6, 30
โรงเรียนสาธิต	16.6	4.78	6, 26
โรงเรียนเอกชน	15.2	5.84	6, 29

ตารางที่ 3 ผลจาก Univariable analysis

ปัจจัย	คะแนนความเครียด		p-value
	ค่าเฉลี่ย (SD)	ค่าต่ำสุด, ค่าสูงสุด	
เพศ			
ชาย	33.4 (6.2)	20, 51	0.028
หญิง	34.7 (6.5)	20, 56	
ประเภทของโรงเรียน			
รัฐบาล	33.6 (6.0)	20, 56	<0.001
สาธิต	33.1 (6.0)	22, 47	
เอกชน	37.6 (7.2)	20, 56	
คะแนนการขาดการรับรู้ข้อมูลการสอบ*	r = 0.23		<0.001
คะแนนความไม่พร้อมในการสอบ*	r = 0.28		<0.001
คะแนนความคาดหวังของผู้ปกครอง*	r = 0.22		<0.001
GPA ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 ภาคการศึกษา**	r = - 0.15		0.001

*ใช้คะแนนดิบในการวิเคราะห์

**ใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลข(numeric) ในการวิเคราะห์

ตารางที่ 4 ผลของปัจจัยต่างๆต่อคะแนนความเครียดจากการวิเคราะห์ Multiple linear regression

ปัจจัย	สัมประสิทธิ์ (b)	SE(b)	p-value
คะแนนการขาดการรับรู้ข้อมูลการสอบ**	0.151	0.117	0.195
คะแนนความไม่พร้อมในการสอบ**	0.228	0.063	<0.001
คะแนนความคาดหวังของผู้ปกครอง**	0.215	0.051	<0.001
เพศ : หญิง	0.858	0.557	0.124
ประเภทโรงเรียน : เอกชน*	3.558	0.738	<0.001
GPA ในระดับมัธยมศึกษา***	-1.329	0.545	0.015
ค่าคงที่	26.864	2.364	<0.001

* โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิต เป็นกลุ่มอ้างอิง

** ใช้คะแนนดิบในการวิเคราะห์

*** ใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลข(numeric) ในการวิเคราะห์

วิจารณ์

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 ที่ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มของระดับคะแนนความเครียดในทางเครียดน้อย เมื่อพิจารณาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีผลการเรียนดี การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในระบบ Admissions นั้น มีการนำผลการเรียนมาใช้เป็นองค์ประกอบถึงร้อยละ 30¹ ผลการเรียนที่ดีอาจจะส่งผลทำให้นักเรียนมีความเครียดน้อย หรืออาจเกิดจากการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยจากโครงการรับตรงในแต่ละสถาบันเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการกระจายและเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียน⁵ อาจจะส่งผลให้นักเรียนมีระดับคะแนนความเครียดที่ไม่อยู่ในระดับสูง ซึ่งผลการศึกษาที่พบมีความแตกต่างอยู่บ้างจากผลการศึกษาที่ผ่านมาที่มีการนำเครื่องมือชุดนี้ไปใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในปีการศึกษา 2542 จำนวน 400 คน โดยใช้เครื่องมือสำรวจความเครียด HOS ที่มีข้อคำถาม 23 ข้อ (คะแนน 27 - 65) โดยประเมินระดับความเครียดเป็น 3

ระดับคือต่ำ(<28.566) ปานกลาง (28.566- 38.088) และรุนแรง(>38.088) พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยระดับความเครียดโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง⁶ ซึ่งอาจเกิดจากเกณฑ์การศึกษาระดับความเครียดที่ใช้แตกต่างกัน หรืออาจเป็นผลจากความแตกต่างของนักเรียนที่เรียนในต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานครที่บริบทของโรงเรียนน่าจะมีความแตกต่างเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน รวมถึงความแตกต่างของรูปแบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยโดยในปีการศึกษา 2542 ใช้เอนทรานซ์ระบบใหม่แต่ในปีการศึกษา 2549 ใช้ระบบกลางการรับนิสิตนักศึกษาซึ่งอาจจะส่งผลต่อระดับความเครียดของนักเรียนได้

ปัจจัยด้านผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 ภาคการศึกษาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับระดับคะแนนความเครียด โดยเกรดเฉลี่ยของนักเรียนที่สูงทำให้มีระดับความเครียดต่ำสอดคล้องกับการศึกษาของ Lee และคณะ⁷ ซึ่งพบว่าตัวกระตุ้นที่พบบ่อนทางด้านการศึกษาที่ทำให้เกิดความเครียดของนักศึกษาในวิทยาลัย คือผลการเรียนและการแข่งขัน และสอดคล้องกับการศึกษาของบุญวดี เพชรรัตน์⁸ พบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีผลการเรียน

ไม่มีความเปราะบางและอาการเครียดมากกว่ากลุ่มที่มีผลการเรียนดี อย่างไรก็ตามผลการศึกษากลับมาครั้งนี้ต่างจากการศึกษาของ กษมา อุปลา^๙ และ ราภรณ์ มุละชีวะ^{๑๐} ที่พบว่าปัจจัยทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของนักเรียนในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าการศึกษาของกษมา อุปลาในปี 2542 และราภรณ์ มุละชีวะ ในปี 2547 ระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาใช้ผลการเรียนเป็นองค์ประกอบเพียงร้อยละ 5 ซึ่งอาจจะไม่มีผลที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความเครียดได้เมื่อเทียบกับการใช้ผลการเรียนในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของระบบ Admissions ที่ใช้ผลการเรียน ร้อยละ 30

ในด้านความไม่พร้อมในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยพบว่านักเรียนที่มีความไม่พร้อมในการเตรียมตัวสอบมากทำให้มีระดับคะแนนความเครียดมากสอดคล้องกับการวิจัยของจิรพร ศรีวัฒนากุลกิจและนางลักษณ์ เขียนงาม¹⁰ ที่พบว่าผลของการจัดสอบที่มีเวลาเตรียมตัวน้อย รวมทั้งมีการเร่งรัดการเรียนการสอนอาจทำให้นักเรียนบางคนเกิดความสับสนและเครียดสำหรับปัจจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองโดยผู้ปกครองที่มีความคาดหวังในตัวนักเรียนมากทำให้นักเรียนมีระดับคะแนนความเครียดมาก ใกล้เคียงกับการศึกษาของ Wang และ Yeh¹¹ ที่พบว่าความคาดหวังของพ่อแม่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความเครียดในการสอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัย

การศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่า ประเภทของโรงเรียนที่กำลังศึกษา คือ โรงเรียนเอกชนเมื่อเทียบกับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนสาธิตจะมีระดับคะแนนความเครียดมากกว่า ผลการศึกษาที่พบใกล้เคียงกับการศึกษาของเฉลิมเผ่า อจละนันท์และคณะ¹² ที่พบว่าความแตกต่างของประเภทสถานศึกษาอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่งผลต่อความคาดหวังต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา และ

พบความแตกต่างของความคาดหวังต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษากับประเภทของสถานศึกษา โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาเอกชนมีความคาดหวังต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาของรัฐ

เมื่อพิจารณาปัจจัยเรื่องเพศซึ่งจากการวิเคราะห์เบื้องต้นของแต่ละปัจจัย พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับคะแนนความเครียดของนักเรียนในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย แต่เมื่อทำการวิเคราะห์โดยวิธี Multiple Linear Regression ไม่พบความสัมพันธ์กันซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าความสัมพันธ์ที่พบในการวิเคราะห์เบื้องต้นนั้นอาจเป็นอิทธิพลของปัจจัยอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความไม่พร้อมในการสอบดังกล่าวของการศึกษาของมนฤดี เพ็ญสุริยา³ ที่พบว่านักเรียนชายและหญิงมีสาเหตุความเครียดในด้านความไม่พร้อมในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

สำหรับการแปลผลการวิจัยในครั้งนี้จำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อจำกัดดังต่อไปนี้

1. นักเรียนส่วนใหญ่เรียนสายวิทยาศาสตร์ และมีผลการเรียนที่ดี เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มเลือกจำนวนนักเรียนตามขนาดของห้องเรียน ไม่ได้นำรายชื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมาจับฉลากเลือกจำนวนนักเรียนตามจำนวนที่ต้องการเป็นตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์โดยใช้ Multiple Linear Regression พบว่าค่า R^2 สามารถอธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียนในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ได้ร้อยละ 18.3 จึงอาจจะมีตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับความเครียดที่ต้องทำการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งอาจจะส่งผลให้สามารถอธิบายการเกิดความเครียดของนักเรียนได้ต่างไปจากผลการศึกษาในครั้งนี้

สรุป

ระดับคะแนนความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับระดับคะแนนความเครียดคือ ความไม่พร้อมในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ความคาดหวังที่สูงของผู้ปกครองที่มีต่อตัวนักเรียน โรงเรียนเอกชนเมื่อเทียบกับโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนสาธิต และผลการเรียนที่ต่ำในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 5 ภาคการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติในการวางแผน การเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนสำหรับการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดยระบบ Admissions ในปีการศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะอาจารย์ทุกท่าน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนบดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนมาแตร์เอดีวิทยาลัย โรงเรียนเซนต์จอห์น โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ โรงเรียนศรีวิกรม์ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- สำนักทดสอบกลาง. การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลาง เอกสารประกอบการแนะนำการรับนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาประจำปีการศึกษา 2549. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา; 2548.
- สุชาดา บวรกิตติวงศ์, สุวิมล ว่องวานิช, อวยพร เรืองตระกูล, เอมอร จังศิริพรปกรณ์, ฌัญฐกรณ์ หลาวทอง, วิชดา เหล่มตระกูล. รายงานการวิจัยเรื่องผลกระทบของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
- มนฤดี เพ็ญสุริยา. การศึกษาความเครียด สาเหตุ และวิธีการจัดการกับความเครียดในการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 [สารนิพนธ์มหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร; 2545.
- ดุลยา จิตตะยโสธร. รายงานการวิจัยเรื่องระดับความเครียดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบัญชีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย; 2542.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. การสังเคราะห์การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจำกัดรับของรัฐ: กรณีรับตรง. อนุสารอุดมศึกษา 2546; 29: 8-12.
- กษมา อุปลา. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2542.
- Lee D, Kang S, and Yum S. A qualitative assessment of personal and academic stressors among Korean College students: an exploratory study. College Student Study; 2005.
- บุญวาทย์ เพชรรัตน์. การดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสงขลา. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย 2546;11:1-10.
- รากรณ์ มุละชีวะ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการเตรียมตัวสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร [สารนิพนธ์มหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร; 2547.
- จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ, นงลักษณ์ เขียนงาม. รายงานการวิจัยเรื่องเอนทรานซ์ระบบใหม่: ความคิดเห็น การเตรียมความพร้อมและการปรับตัว. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2544.
- Wang HF, Yeh MC. Stress, coping, and psychological health of vocational high school nursing students associated with a competitive entrance exam. J Nurs Res 2005;13:106-16.
- เฉลิมเผ่า อลงะนันท์, จุฑามาศ จูจินดา, ประกฤติ พูลพัฒน์, พูนทรัพย์ นาคานาคา. รายงานการวิจัยเรื่องความคาดหวังและโอกาสทางการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2544.